

Enlist. tsto 60/31.1.1990

M

MUONIO 22 SÄRKIJÄRVI TERVAKURU

Kivikautisen löytöpaikan
koekaivaus 1989
Esa Hintikainen

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	1
KAIVAUSPAIKAN ESITTELY	2
PERUSKARTTAOTE	3
KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	4
KAIVAUSTEKNIikka	4
MAAPERÄ	4
LÖYDÖT	5
YHTEENVETO	5
LUETTELOT KARTOISTA, NEGATIIVEISTA JA DIAPOSITIIVEISTA	6
KOEKUOPPIEN VAAITUSLUKULUETTELO	7
VALOKUVAT	8
YLEISKARTTA	9
PINTA- JA POHJAVAAITUSKARTTA	10

JOHDANTO

Muonio 22 Särkijärvi Tervakuru on ollut tunnettu kivikautisena löytöpaikkana jo vuodesta 1961. Kaivaustutkimukset katsottiin tarpeellisiksi maanomistajan pyynnöstä rakennushankkeen vuoksi.

Tervakurussa tutkittiin 39 m² ajalla 10.7.-14.7.1989. Tutkimusta johti HuK Esa Hintikainen, piirtäjänä oli fil. yo Iwona Iskierka-Hintikainen ja tutkimusavustajan fil. yo. Esa Mikko-la. Kaivauksella työskenteli neljä kaivajaa Muoniosta.

Tutkimuksen maksoi valtion velvoitetetyöllisyysohjelma.

Helsingissä 14.12.1989

MUONIO 22 SÄRKIJÄRVI TERVAKURU

Kivikautisen löytöpaikan koekaivaus

Kunta: Muonio

Kylä: Särkijärvi

Tila: Metsola Rn:o 78

Omistaja: Antti Metsola

Omistajan osoite: Muonio 91640 Särkijärvi

Peruskartta 2723 11 OLOSTUNTURI

Kaivauspaikan koordinaatit $x = 7535$ $y = 497$ $z = 262$

Kertomukseen liittyvät löydöt KM 24 850:1-15

Diar. 2.10.1989

Aikaisemmat tutkimukset: A. Erä-Eskon inventointi vuonna 1961

Aikaisemmat löydöt KM 15 193:1-3

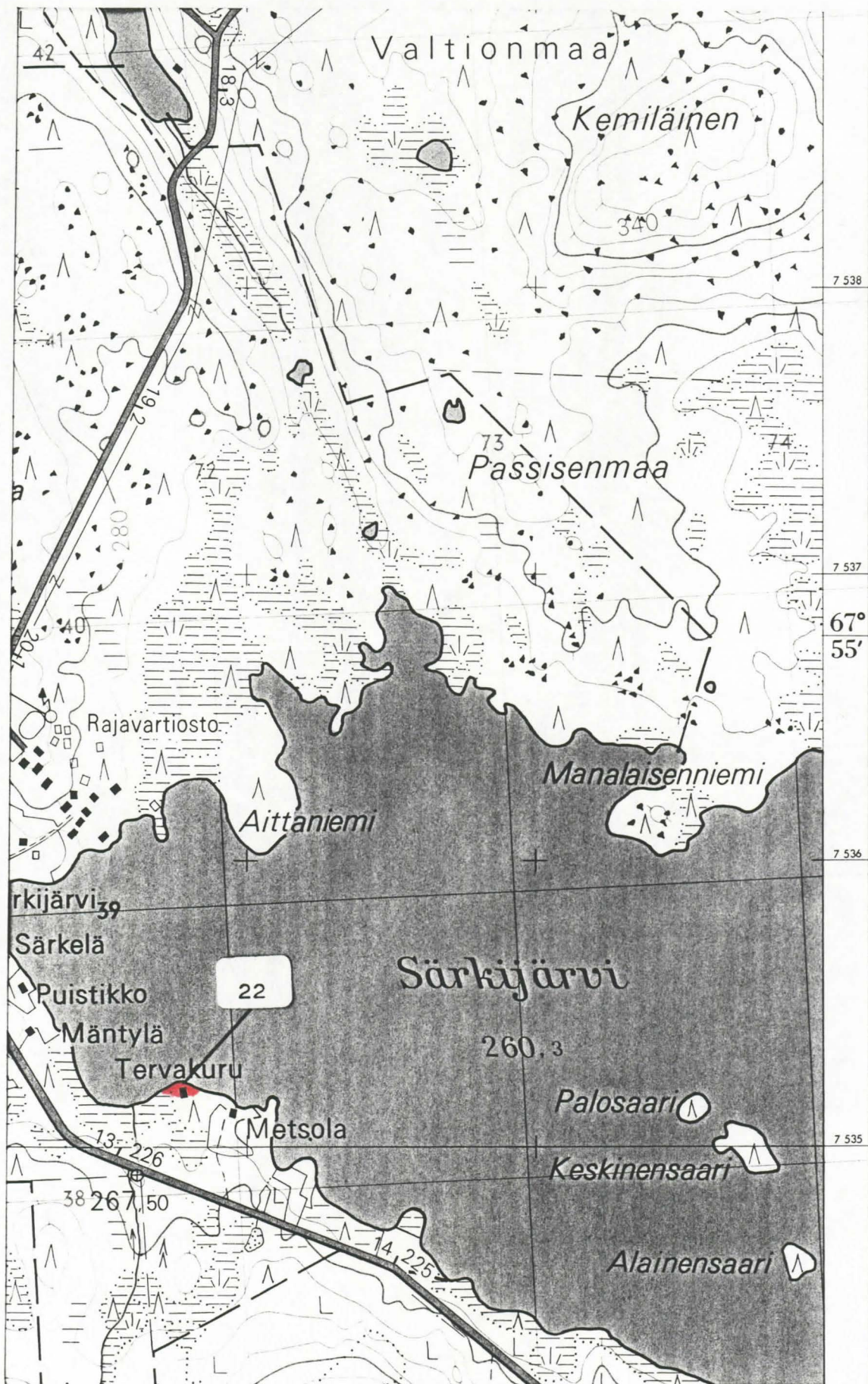
Kertomukseen liittyvät kartat ovat sivuilla 9 ja 10.

Sivulla 8 on kuvataulu, jossa on kuvia negatiiveista 78206-78212.

Kertomukseen liittyvät diapositiivit 19766-19769.

Luettelot kartoista, negatiiveista ja diapositiiveista ovat kertomuksen lopussa, kuten myös vaaituslukuluettelo.

Ote peruskartasta 1:20 000 2723 11 OLOSTUNTURI

Kaivauspaikka on merkitty punaisella

KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Tervakuru sijaitsee 13 km Muoniosta, Särkijärven etelärannalla n. 300 m:n päässä Muoniosta Kittilään vievän tien pohjoispuolella. Topografialtaan paikka on suhteellisen tasaista metsämaastoa jota suot paikoin rajoittavat.

KAIVAUSTEKNIikka

Kaivauksen koordinaatisto muodostui siten että x kasvoi pohjoiseen ja y itään. Tutkittavalla alueella käytettiin yhtä kiintopistettä (kaivonkansi) ja sen absoluuttinen korkeus oli 263,31 m mpy. Kiintopiste on merkitty yleiskarttaan ja sen koordinaatit ovat $x = 184,5$ $y = 493,5$. Koneen korkeus oli 100.

Alue I ja koeruudut merkittiin nauloin ja naruin, kaivaminen suoritettiin lastoilla 10 cm:n kerroksina. Alueella I ollut peittohiekkakerros poistettiin yhtenä kaivauskerroksena.

Kaivauksella käytettiin kahta peruslinjaa $x = 200$ ja $y = 500$, linjojen kompassisuunnat olivat 81° ja 9° .

Alueesta piirrettiin yleiskartta mittakaavaan 1:500 sekä pinta- ja pohjavaaituskartat kaivausalueesta I ja koekuopan laajennuksesta. Tasokarttoja ei piirretty puhtaaksi, koska kohdetta ei voi katsoa esihistorialliseksi asuinpaikaksi.

Tutkimuksen jälkeen koekuopat peitettiin, alue I jätettiin auki, koska paikalle aiotaan rakentaa kaivo.

MAAPERÄ

Turvekerroksen paksuus vaihteli tutkitulla alueella 3 - 10 cm, tätä seurasi paikoin n. 5 cm:n huuhtoutumiskerros jonka alla oli keskimäärin 20 cm:n paksuinen rikastumishorisontti. Alueella I turvetta seurasi peittohiekkakerros, jonka paksuus oli alueen eteläpäädyssä 14 cm ja pohjoispäädyssä 35 cm. Maa-

perässä ei ollut lika-/nokimaaläikkiä tai palaneita kiviä ja hiiltä mitkä voisivat viitata esihistorialliseen asutukseen.

Talon ympäristöä on kaivettu monia kertoja viemärintitöiden vuoksi.

LÖYDÖT

Kaivauslöydöt olivat vähäiset, ainoastaan yksi kvartsiydin, 22 iskosta ja yksi suurempi kvartsikappale. Kvartsit ovat peräisin lähes poikkeuksetta ensimmäisestä kaivauskerroksesta. Ytimen löytöpaikka on merkitty yleiskarttaan, kuten myös vuonna 1961 löytyneiden kolmen sädekivitaltan sijainti.

YHTEENVETO

Kaivauslöytöjen yksipuolisuuden ja vähäisyyden vuoksi Tervakurua ei voine pitää kivikautisena asuinpaikkana, tätä käsitystä tukee myös maaperän häiriöttömyys, sillä kaivetuilla alueilla ei ollut hiiltä, nokea, palaneita kiviä tai likamaaläikkiä jotka ovat tunnusomaisia merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta.

Vuonna 1961 löytyneet kolme kivitalttaa (KM 15193:1-3) voidaan siten katsoa kätkölöydöksi ja suoritetun koekuopituksen perusteella kohdetta voi pitää tältä erää tutkittuna.

LUETTELO KARTOISTA

	sivu
Yleiskartta 1:500	9
Pinta- ja pohjavaaituskartta	10

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIAPOSITIIVEISTA

19766	Alue I, taso 0. Kuvattu etelästä.
19767	Alue I, taso 1. Kuvattu etelästä.
19768	Alue I, taso 2. Kuvattu etelästä.
19769	Alue I, taso 3. Kuvattu etelästä.

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA

78206	Yleiskuva (panoraama, osa 1). Kuvattu etelästä.
78207	Yleiskuva (panoraama, osa 2). Kuvattu etelästä.
78208	Yleiskuva (panoraama, osa 3). Kuvattu etelästä.
78209	Yleiskuva (panoraama, osa 4). Kuvattu etelästä.
78210	Alue I, taso 0. Kuvattu etelästä.
78211	Alue I, taso 1. Kuvattu etelästä.
78212	Alue I, taso 2. Kuvattu etelästä.

KOEKUOPPIEN VAAITUSLUKULUETTELO

Koneen korkeus 264,31 m mpy

Koekuopan numero	Koordinaatit	Pinta	Pohja
1	200/485	224	275
2	194/486	213	244
3	205/486	249	298
4	200/492	192	236
5	205/492	227	265
6	194/493	164	208
7	187/499	131	170
8	193/500	142	189
9	194/505	152	199
10	203/506	199	241
11	205/509	244	290
12	194/510	162	217
13	202/512	224	275
14	195/514	182	231
15	200/516	222	269
16	176/518	185	233
17	187/521	185	224
18	193/521	218	266

78206

78207

78208

78209

KUVA 1. YLEISKUVA KAIVALSPAIKASTA

MUONIO 22 SÄRKIJÄRVI TERVAKURU

E.HINTIKAINEN 1989

YLEISKARTTA

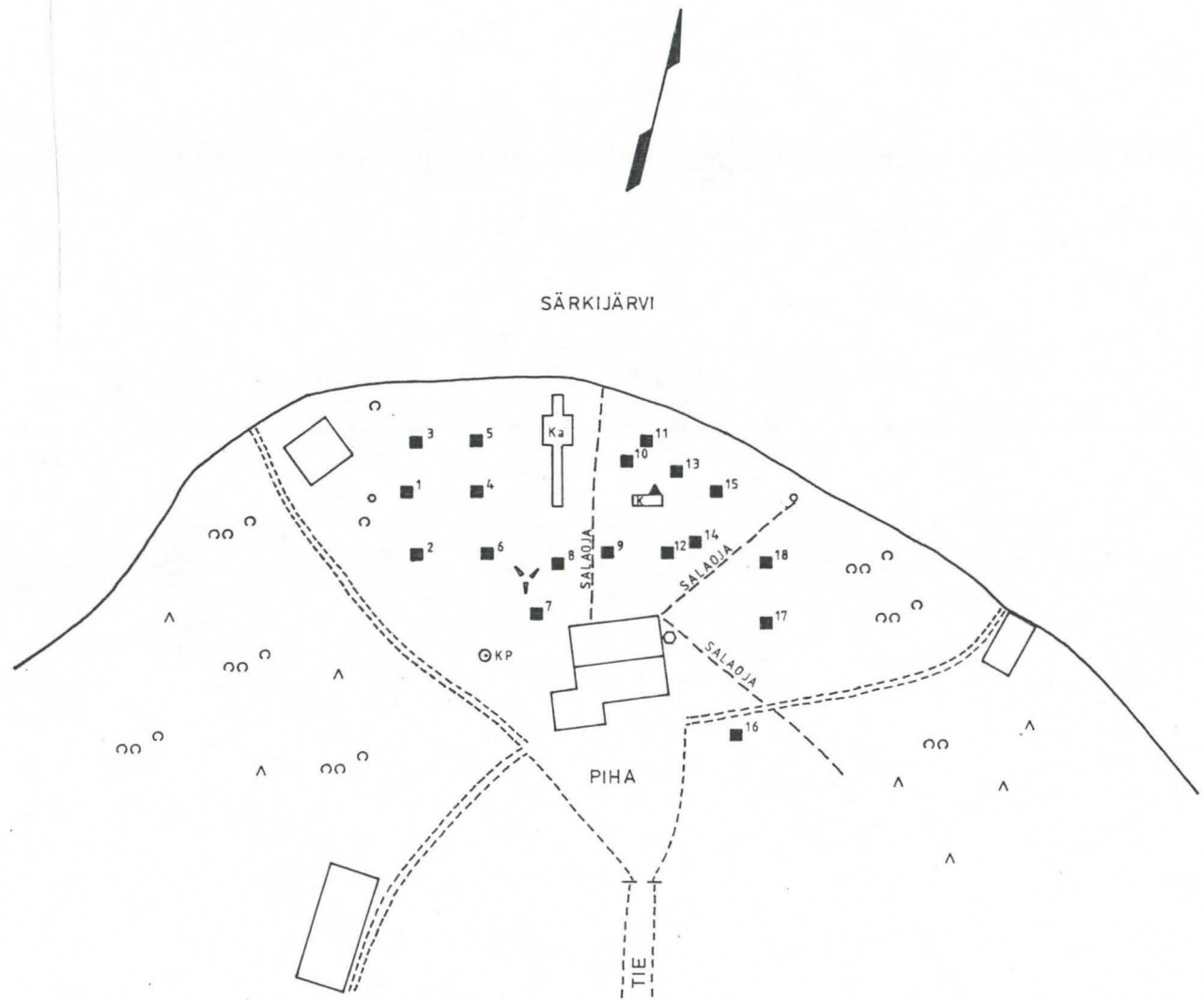
KP 263,31 m mpy

KONE 100

MK 1:500

PIIRT. I. ISKIERKA - HINTIKAINEN

- POLKU
- ▲ KONEENPAIKKA
- KIINTOPISTE
- ⁴ KOEKUOPPA
- [Ka] KAIVAUSALUE
- [K] KOEKUOPAN LAAJENNOS
- [] ASUINRAKENNUS
- [] ULKORAKENNUS
- RANTAVIIIVA
- MAASTOON SÄTETTY PAALU
- ▲ KIVITALTTOJEN LÖYTÖPAIKKA
- KVARTSI YDIN

MUONIO 22 SÄRKIJÄRVI TERVAKURU E. HINTIKAINEN 1989

Pinta- ja pohjavaaituskartta

Alue I ja koekuopan laajennos

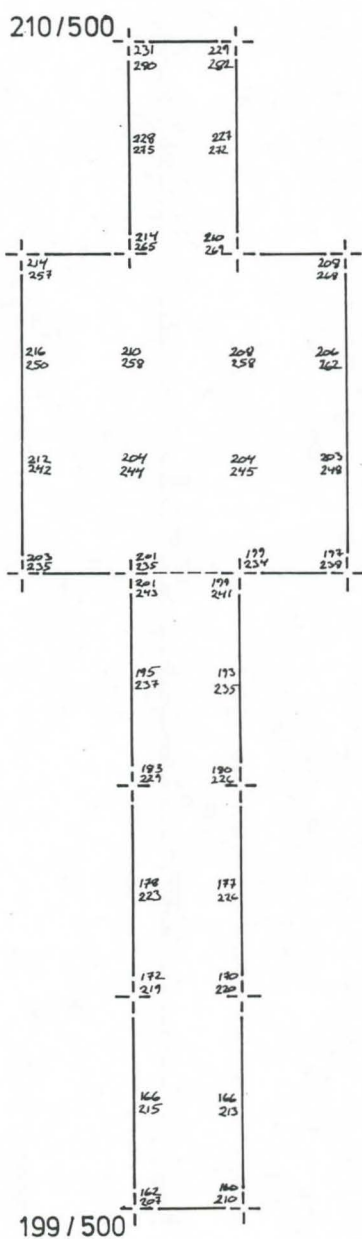
KP 263,31 m mpy

Kone 100

MK 1:50

Alue I

Koekuopan laajennos

